

Izjava o etiki objavljanja in zlorabah pri objavljanju

V spodnjem besedilu so zapisani standardi pričakovanega etičnega ravnanja udeležencev v postopku objave v reviji Družboslovne razprave, se pravi avtorjev/ic, urednika/ce revije in uredniškega odbora, recenzenta/ke in izdajatelja.

Smernice temeljijo na veljavnih politikah založbe Elsevier in na Smernicah za dobro prakso urednikov revij Odbora za etiko objavljanja COPE (COPE's Best Practice Guidelines for Journal Editors).

Dolžnosti urednika/ce in uredniškega odbora:

- **Odločitev glede objave:** urednik/ca revije je odgovoren/na za to, da odloči, kateri od prispelih člankov so primerni za objavo v reviji Družboslovne razprave, uredniški odbor pa sprejme končno odločitev o tem, kateri članki bodo objavljeni. Urednik/ca se ravna po usmeritvah politike uredniškega odbora revije in ga/jo omejujejo vsakokratne veljavne pravne zahteve, ki zadevajo javno klevetanje, kršitve avtorskih pravic in plagiatorstvo. Urednik/ca se pri svojih odločitvah lahko posvetuje z uredniškim odborom ali recenzenti/recenzentkami.
- **Načelo poštenosti:** urednik/ca oceni primernost intelektualne vsebine rokopisov ne glede na raso, spol, spolno usmerjenost, versko prepričanje, etični izvor, državljanstvo ali politično filozofijo avtorjev in avtoric.
- **Načelo zaupnosti:** urednik/ca in člani/ce uredniškega odbora ne smejo razkrivati informacij o oddanem rokopisu nikomur drugemu, razen ustreznemu avtorju/ici, recenzentom/kam, morebitnim recenzentom/kam, drugim svetovalcem/kam uredništva in izdajatelju, če je to primerno.

Dolžnosti recenzentov in recenzentk:

- **Prispevek k uredniškim odločitvam:** strokovna ocena recenzenta/tke pomaga uredniku/ci pri sprejemanju uredniških odločitev in lahko s komunikacijo z avtorjem/ico preko urednika pomaga avtorju/ici izboljšati članek.
- **Hitrost:** vsak izbrani recenzent/recenzentka, ki se ne čuti dovolj usposobljenega/usposobljene za pregledovanje raziskave, o kateri poroča rokopis, ali ki ve, da ne bo mogel/la v roku opraviti recenzije, je dolžan/na o tem obvestiti urednika in odstopiti od opravljanja recenzije.
- **Načelo zaupnosti:** recenzenti/ke morajo vse rokopise, ki so jih prejeli v pregled, obravnavati kot zaupne dokumente. Ne smejo jih kazati drugim ali o njih razpravljati z drugimi.
- **Standardi objektivnosti:** recenziranje rokopisov mora biti objektivno. Osebne kritike avtorja/ice niso primerne. Recenzenti/ke morajo svoja stališča izraziti jasno in argumentirano.
- **Razkrivanje informacij in konflikt interesov:** recenzent/ka mora zaščitene informacije ali ideje, za katere izve med recenziranjem, ohraniti kot zaupne in jih ne sme uporabiti v osebno korist. Recenzenti/ke ne smejo pregledovati rokopisov, če gre za konflikt interesov, ki izvira iz konkurenčnega razmerja, razmerja sodelovanja ali drugega razmerja ali povezave s katerim koli avtorjem/ico, organizacijo ali institucijo, ki so povezani s člankom.

Dolžnosti avtorjev in avtoric:

- **Standardi poročanja:** avtorji in avtorice poročil o izvirnih raziskavah morajo predložiti natančno poročilo o delu in objektivno razpravo o njegovem pomenu. V prispevku predstavljeni podatki, na katerih temelji raziskovalno delo, morajo biti točni in natančni. Članek mora vsebovati dovolj podrobnosti in referenc, da jih lahko nato navajajo tudi drugi avtorji. Napačne ali zavestno netočne izjave veljajo za neetično ravnanje in niso sprejemljive.
- **Izvirnost in plagiatorstvo:** avtorji in avtorice se morajo prepričati, da so napisali povsem izvirno delo, in da so, če so uporabili delo in/ali besede drugih, te pravilno navedli ali citirali. Plagiatorstvo ima veliko oblik, od tega, da nekdo prikaže članek nekoga drugega kot svoj članek, do tega, da kopira ali parafrazira daljše dele članka drugega avtorja ali avtorice (ne da bi ga/jo navedel) ali si prisvaja rezultate raziskav, ki so jih izvajali drugi. Plagiatorstvo v vseh svojih oblikah je neetično ravnanje pri objavljanju in ni sprejemljivo.
- **Večkratno, ponavljajoče se in hkratno objavljanje:** v splošnem velja, da avtor ali avtorica ne smeta objaviti rokopisov, ki opisujejo v bistvu eno in isto raziskavo, v več kot eni reviji ali primarni publikaciji. Oddaja istega rokopisa dvema ali več revijam hkrati velja za neetično ravnanje pri objavljanju in ni sprejemljiva.
- **Navedbe virov:** avtor mora vedno ustrezno navesti delo drugih. Ko opisuje delo, o katerem poroča, mora navesti vse objave, ki so vplivale na to delo. Informacij, ki jih pridobi zasebno, na primer v

pogovoru, korespondenci ali razpravi s tretjimi osebami, ne sme uporabiti ali o njih poročati brez izrecnega, pisnega dovoljenja vira. Informacij, ki jih pridobi med zaupnim delom, na primer, ko recenzira rokopise ali prijave na razpise za subvencije, ne sme uporabiti brez izrecnega pisnega dovoljenja avtorja dela, ki je predloženo v te postopke.

- **Avtorstvo članka:** avtorstvo je omejeno na tiste sodelavce, ki so pomembno prispevali k zasnovi, oblikovanju, izvedbi ali interpretaciji študije, o kateri poročamo. Kot soavtorji oziroma soavtorice morajo biti navedeni vsi, ki so pomembno prispevali k članku. Če so k raziskovalnemu projektu v določenih pomembnih vidikih prispevali tudi drugi, se jim mora avtor za to zahvaliti oziroma jih navesti kot sodelavce, ki so prispevali k članku. Ustrezní avtor mora zagotoviti, da so v članku navedeni vsi ustrezni avtorji, neustrezni pa niso, in da so vsi soavtorji videli in odobrili končno različico članka in soglašajo, da se ga odda za objavo.
- **Razkrivanje in konflikt interesov:** vsi avtorji morajo v svojem rokopisu razkriti morebiten finančni ali drug bistveni konflikt interesov, ki bi lahko vplival na rezultate ali interpretacijo njihovega rokopisa. Vsi viri finančne podpore projekta morajo biti jasno navedeni.
- **Bistvene napake v objavljenih delih:** če avtor/ica odkrije bistveno napako ali netočnost v lastnem objavljenem delu, je njegova/njena dolžnost, da o tem takoj obvesti urednika/co revije ali izdajatelja in sodeluje z urednikom/co pri umiku oziroma popravi članka.